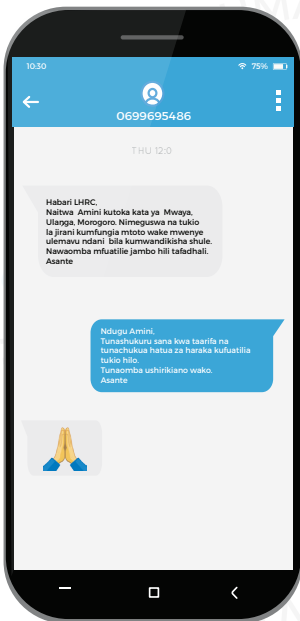

KIJARIDA KUHUSU
**SHERIA YA
MTOTO**

Kwa Jamii yenye Haki na Usawa

**Unaweza kutoa taarifa
za ukiukwaji wa haki
kupitia**

#HakiKiganjani

SMS

0699695486

Pakua AnroidApp
ya **Haki Kiganjani**

hakikiganjani.humanrights.or.tz

Usipotezee, toa taarifa sasa!

KIJARIDA KUHUSU

SHERIA YA MTOTO

Kimeandaliwa na:

Kituo cha Sheria na Haki za Binadamu

YALIYOMO

1. Maana ya Mtoto	6
2. Maana ya Ndugu.....	6
3. Maana ya wazazi.....	6
4. Maana ya Mlezi.....	6
5. Maslahi Bora Ya Mtoto	7
6. Haki Za Mtoto.....	7
6.1.Haki Wanazostahili Watoto	7
6.2.Haki ya Kuishi na Kuheshimiwa	8
6.3.Haki ya Kutokubaguliwa.....	8
6.4.Haki ya Kupata Jina, Utaifa na Kuwafahamu Wazazi Wake.....	8
6.5.Haki ya Kutoa Mawazo	9
6.6.Haki za Watoto Walemavu	9
6.7.Haki ya kuishi na wazazi wake.....	9
6.8.Haki ya kucheza na kupumzika	9
6.9.Haki ya ulinzi wa Watoto dhidi ya ukeketaji.....	10
7. Wajibu wa Mzazi.....	10
7.1.Wajibu wa Mzazi au Mlezi Kutunza Mtoto.....	10
8. Wajibu wa Mzazi au Mlezi kulinda Haki za Mtoto	11
9. Wajibu wa Jamii	12

10.Wajibu wa Serikali Kulinda Haki za Mtoto.....	13
10.1.Wajibu wa Kulinda Watoto Waishio katika Mazingira Hatarishi.....	14
10.2.Wajibu wa Serikali za Mitaa Kuhakikisha kwamba Wazazi au Walezi Wanatimiza Wajibu wa Kuleta na Kutunza Watoto	15
11. Ajira kwa Watoto	15
12.Adhabu	19
13.Mtoto anayestahili Uangalizi wa Vyombo Vingine.....	19
14.Ulinzi kwa Mtoto	21
14.1.Ulinzi Mtoto Anaostahili	21
14.2.Uuzaji wa Vileo kwa Mtoto	21
14.3.Jukumu la Ulinzi	22
14.4.Umuhimu wa Mtoto Kuwa Chini ya Uangalizi	24
14.5.Kuisha kwa Muda wa Uangalizi	25
15.Mahakama ya Watoto	26
15.1.Utaratibu wa Kuendesha Mashauri ya Watoto	27
15.2.Wanaoruhusiwa Kuwepo wakati wa Uendeshaji Mashauri ya Watoto	29
15.3.Dhamana	29
15.4.Mtoto Anapopatikana na Hatia.....	30
16.Hitimisho	31

1. Maana ya Mtoto

Mtoto ni mtu yeyote aliye chini ya umri wa iaka kumi na nane (18).

2. Maana ya Ndugu

Ina maana ya babu, bibi, kaka, dada, mjomba, shangazi, au mtu yeyote wa karibu na familia.

3. Maana ya wazazi

Mzazi ni baba au mama wa kumzaa mtoto, baba au mama wa kumuasili mtoto na mtu yeyote aliyekabidhiwa uangalizi wa mtoto.

4. Maana ya Mlezi

Ni mtu yeyote aliyeruhusiwa kumwangukia mtoto na kuhakikisha haki za mtoto hazivunjwi.

5. Maslahi Bora Ya Mtoto

Maslahi bora ya mtoto ni mambo mazuri, mema, yenye kumlinda, kumwendeleza na kulinda utu wa mtoto ambayo mtoto anatakiwa ayapate, afanyiwe au yazingatiwe kwenye mambo yote yamhusuyo.

Maslahi bora ya mtoto yatapewa kipaumbele katika matendo, maamuzi na mambo yote yanayohusu mtoto na ambayo yanatekelezwa na watu binafsi, mamlaka idara, taasisi, makampuni yanapokuwa yanatekeleza majukumu yao ya kila siku.

6. Haki Za Mtoto

6.1. Haki Wanazostahili Watoto

Watoto wanastahili kupata haki na uhuru sawa na watu wazima. Haki zenyewe zimeainishwa katika Sheria ya watoto kama ifuatavyo; -

6.2. Haki ya Kuishi na Kuheshimiwa

Mtoto ana haki ya kuishi kuheshimiwa, kupumzika, kuwa na uhuru wa mawazo, kupata matibabu elimu na makazi bora kutoka kwa wazazi au walezi wake au taasisi yeyote ambayo inahusika na uangalizi wa mtoto.

6.3. Haki ya Kutokubaguliwa

Mtoto ana haki ya kutobaguliwa. Kwa hiyo mtu yeyote haruhusiwi kumbagua mtoto katika mtazamo wa kijinsia, kabila, umri, dini, lugha, maoni ya kisiasa, ulemavu, hali ya kiafya, mila, asili ya kikabila, hali ya kiuchumi, ukimbizi au hali yeyote ile.

6.4. Haki ya Kupata Jina, Utaifa na Kuwafahamu Wazazi Wake

Mtoto ana haki ya kupata jina, utaifa kuwafahamu wazazi wake waliomzaa na ndugu zake wa karibu. Na kwa hiyo, kila mzazi anawajibu wa kusajili kuzaliwa kwa mtoto kwa Wakala wa Usajili, Ufilisi na Udhamini (RITA).

6.5. Haki ya Kutoa Mawazo

Mtoto ana haki ya kutoa mawazo au maoni yake. Hakuna mtu atakayemzuia mtoto mwenye uwezo wa kutoa mawazo au maoni haki ya kutoa mawazo, kusililizwa na kushiriki katika maamuzi yanayoathiri maisha na maslahi yake kulingana na umri na uwezo wake wa uelewa.

6.6. Haki za Watoto Walemavu

Mtoto mwenye ulemavu anastahili kupata huduma maalum ya matibabu na nafasi sawa ya elimu na mazoezi pale inapowezekana ili kumsaidia kufikia malengo yake ya maisha.

6.7. Haki ya kuishi na wazazi wake

Mtoto ana haki ya kukua na kuishi na wazazi labda mahakama iamue vinginevyo kutokana na sababu maalamu na maslahi ya mtoto.

6.8. Haki ya kucheza na kupumzika

Vilevile mtu yeyote haruhusiwi kwa makusudi kumzuia mtoto kupata elimu,

chanjo, chakula, makazi, matibabu ya kiafya, au kumnyima mtoto kitu chochote kinachohitajika katika maendeleo na ustawi wake.

6.9. Haki ya ulinzi wa Watoto dhidi ya ukeketaji

Hakuna mtu anayeruhusiwa kumfanyia mtoto wa kike ukeketaji. Mtu atakayekiuka masharti ya sheria atakuwa amefanya kosa la jinai. Ikiwa itathibitika mtuhumiwa wa vitendo vya ukeketaji hatua kali za kisheria zitachukuliwa dhidi yake.

7. Wajibu wa Mzazi

Chini ya Sheria ya Mtoto mzazi, mlezi, ndugu au mtu au taasisi yeyote inayomlea mtoto ina wajibu wa kumtunza mtoto.

7.1. Wajibu wa Mzazi au Mlezi Kutunza Mtoto

Ni wajibu wa mzazi, mlezi au mtu yeyote anayekaa na mtoto kumtunza mtoto

kwa kumpatia mtoto haki na mahitaji yafuatayo; -

- a. Chakula;
- b. Makazi;
- c. Mavazi;
- d. Matibabu ikiwa ni pamoja na kupata chanjo;
- e. Elimu na malezi;
- f. Uhuru; na

8. Wajibu wa Mzazi au Mlezi kulinda Haki za Mtoto

Kila mzazi ana kazi na wajibu, uwe wa kisheria, kiseru, kimkakati, kimpango, kimalezi au vinginevyo kumwagalia mtoto wake, kwa kufanya yafuatayo; -

- a. Kulinda mtoto dhidi ya kufanyika au kutekelezwa kwa vitendo vya, kibaguzi, unyanyasaji, kuishi katika mazingira hatari ya kiroho au kimwili;
- b. Kutoa malezi, ulinzi, msaada na matunzo

ya mtoto ili kuhakikisha ustawi na makuzi bora ya motto;

- c. Kuhakikisha kuwa pale mzazi asipokuwepo basi mtoto yule awe chini ya uangalizi wa mtu mwenye uwezo wa kumlea;
- d. Kutunza na kuhifadhi desturi mustakabali wa jamii na taifa; na
- e. Kutunza na kuhifadhi mila sahihi za jamii na taifa lake kwa ujumla kama ilivyo kwa wanajamii na Watanzania wengine.

9. Wajibu wa Jamii

Wajibu wa wanajamii mwenyewe taarifa au ushahidi kuwa haki za mtoto zinavunjwa na mzazi, mlezi, ndugu au mtu yeyote katika jamii ambaye kwa wakati huo anamlea au mtoto yuko chini ya uangalizi wake kutoa taarifa ya unyanyasaji kwenye ofisi za serikali za mitaa au taasisi, idara au chombo chochote kinachoweza kumsaidia mtoto.

Mzazi, mlezi, ndugu au mtu yeyote katika jamii ambaye kwa wakati huo anamlea mtoto au mtoto yuko chini ya uangalizi wake atahesabika kuwa kavunja haki za mtoto ikiwa atapuuzia au kukataa kutoa chakula, makazi, matibabu, elimu, nguo au haki za mtoto kucheza na wenzake.

Jamii inawajibu wa kulinda haki za watoto kwa kuwazuia kujihusisha na dawa za kulevya, aina yoyote ya pombe, sigara pamoja na kuzuiwa kuingia katika nyumba za starehe. Mtu yeyote atakaye muuzia au kumruhusu mtoto kutumia vitu tajwa atashitakiwa kwa kosa la jinai.

10. Wajibu wa Serikali Kulinda Haki za Mtoto

Serikali za mitaa zitawajibika kulinda na kutetea maslahi ya mtoto ili kuhakikisha kuwa watoto wanalelewa katika mzingira stahiki na kwa mujibu wa maadli ya jamii na taifa letu. Afisa ustawi wa jamii kupitia serikali za mitaa anawajibu wa kutoa maelelezo na mafunzo

kwa wazazi, walezi, ndugu na jamii husika juu ya hatua na ustawi wa mtoto.

10.1. Wajibu wa Kulinda Watoto Waishio katika Mazingira Hatarishi

Serikali za mitaa zote zinatakiwa kutunza daftari la usajili wa watoto wote yatima au watoto walio katika mazingira hatarishi kwa maeneo yao ya utawala ili kuhakikisha kwamba wanawawezesha watoto hao kukua na kujitegemea kama ilivyo kwa watoto wengine walio na wazazi au malezi.

Kadhalika, ni wajibu wa serikali za mitaa kuhakikisha kwamba watoto walio katika uhitaji au yatima wanapata mahali pa kuishi na kuendelea na shughuli zao, ustawi na amendelea ikiwa in pamoja na kuwatafutia shule.

10.2. Wajibu wa Serikali za Mitaa Kuhakikisha kwamba Wazazi au Walezi Wanatimiza Wajibu wa Kuleta na Kutunza Watoto

Kila serikali ya mitaa, kwa kushirikiana na jeshi la polisi, inatakiwa kufanya kila juhudi iwezekanavyo ili kuwatafuta na kuwapata wazazi, walezi au ndugu wa watoto waliotelekezwa kwa lengo la kuwarudisha watoto wale kwa wazazi au walezi wao au kwa jamii yao ili waweze kukua na kulelewa katika misingi ya maisha bora.

11. Ajira kwa Watoto

Mtoto mwenye umri wa kuanzia miaka 14 ana haki ya kufanya kazi nyepesi na kupata malipo stahiki.

Angalizo

leleweke kuwa, kazi nyepesi ni zile ambazo haziathiri afya ya mtoto, hazikwamishi maendeleo yake kielimu au makuzi yake. Hii ni pamoja na kazi ambazo hazina madhara katika utendaji wa kazi za kimasomo zinazotolewa ili azifanye akiwa nyumbani, haki yake ya kucheza, au kazi ambazo haziathiri uhuru wake wa kushiriki katika mafunzo ya kijamii.

Kwa hali hiyo, mtu haruhusiwi kumwajiri mtoto katika kazi yeyote ile ya kinyonyaji. Pia sheria inasisitiza kuwa, mtu haruhusiwi kumwajiri mtoto katika kazi yeyote ambayo ni hatari katika afya yake, elimu, akili, maumbile na hata katika maendeleo yake ya kiroho.

Kazi yeyote itahesabiwa kuwa ya kinyonyaji endapo kazi hiyo itakuwa na viashiria au mambo yafuatayo: -

- a. Inaathiri afya na makuzi ya mtoto;
- b. Inazidi masaa sita kwa siku;
- c. Hailingani au inazidi umri wake;
- d. Inamlipa mtoto malipo kidogo na yasiyostahili; au
- e. Kazi hiyo inamhitaji mtoto kufanya kazi nyakati za usiku ambazo huanza muda wowote kati ya saa mbili za usiku hadi saa kumi na mbili za asubuhi.

Sheria pia inaainisha kazi hatarishi kwa mtoto kama ifuatavyo: -

- a. Zinazomfanya au kumlazimisha mtoto aingie baharini;
- b. Zinazomfanya mtoto au kumlazimisha mtoto aingie mgodini au kwenye machimbo ya mawe;
- c. Zinazomfanya au kumlazimisha mtoto kuponda mawe;
- d. Zinazomwingiza au kumlazimisha aingie katika viwanda ambavyo madawa huzalishwa au kutumika;
- e. Zinazotumia mashine mbalimbali,
- f. Kazi za baa, hoteli, na mahali pengine popote pa starehe; na

- g. Kazi ambazo zinamweka mtoto katika mazingira ya jinsia ya mahusiano ya kingono au ukahaba bila kujali kama analipwa au halipwi.

Hivyo basi, kila mwajiri ambaye ameajiri watoto, anatakiwa kuhakikisha kwamba kila mtoto aliyeajiriwa kihalali anapewa ulinzi dhidi ya mazingira yeyote ya unyanyasaji au vitendo vyovyote vinavyoweza kumwathiri kulingana na umri wake au uwezo wake wa kufanya kazi.

Angalizo:

Mtu yeyote haruhusiwi kumlazimisha au kumlaghai mtoto kufanya kazi/kumuajiri kwa kumtishia adhabu kali. Kazi hizi hazihusishi kazi za kijamii ambazo mtoto anawajibu wa kufanya katika jamii au familia.

12. Adhabu

Mtu yeyote atakayevunja masharti hayo anaweza fungwa kifungo cha miaka mitatu au kulipa faini isiyopungua shilingi laki moja au vyote kwa pamoja.

13. Mtoto anayestahili Uangalizi wa Vyombo Vingine

Mtoto mwenye mahitaji ya uangalizi ni Yule: -

- a. Aliye yatima na aliyetelekezwa na wazazi wake;
- b. Aliyenyanyaswa na walezi wake;
- c. Aliye na wazazi au walezi wake lakini hawatekelezi wajibu wao;
- d. Asiye na mahali pa kwenda;
- e. Anayelelewa na mzazi au mlezi ambaye kwa sababu alitenda makosa ya jinai, au ni mlevi, hafai kulea mtoto,
- f. Anayerandaranda mitahani na ambaye hana mahali pa kuishi,

- g. Anayeishi kwa kuombaomba;
- h. Anayelelewa na mtu maskini;
- i. Anayekaa na mtenda makosa ya jinai (mhalifu) au malaya;
- j. Anayekaa kwenye nyumba au anaishi kwenye mazingira ambayo hutumiwa na Malaya;
- k. Anayekaa na mtu ambaye alishatenda au anaweza kutenda kosa la kusafirisha watoto kinyume cha sheria (Usafirishaji haramu wa Watoto)
- l. Mtoto huyo anayehisiwa kuwa si mwadilifu;
- m. Ana umri chini ya miaka 12;
- n. Anayeweza kuingiwa na vishawishi visivyo vya kiadilifu;
- o. Anayeishi na mtu mwenye ulemavu ambaye ulemavu wake ni kikwazo katika malezi bora ya mtoto; au
- p. Anayeishi katika mazingira yeyote ambayo yanaweza kuonekana si salama mbele ya kamishina wa Ustawi wa Jamii

14. ULINZI KWA MTOTO

14.1. Ulinzi Mtoto Anaostahili

Hairuhusiwi kwa mtu yeyote kumfanyia mtoto ukatili au vitendo vya kinyama, adhabuzinazokiuka utu au kumdhalilisha akiwa ni pamoja na mila na desturi zinazodhalilisha na zinazoumiza mwili na akili ya mtoto na maendeleo yake ya kiroho.

Mmiliki au mpangaji anayeendesha biashara ya disko, baa au klabu za usiku hatakiwi kumruhusu mtoto kuingia nandi ya jengo hilo au sehemu ya biashara hiyo.

14.2. Uuzaji wa Vileo kwa Mtoto

Marufuku kuuza sigara, pombe, madawa, vileo au mvinyo wowote kwa mtoto. Na mtu yeyote atakayepatikana na kosa hili atahukumikiwa kifungo kisichozidi mwaka mmoja au kulipa faini isiyopungua shilingi milioni moja za Kitanzania au adhabu zote kwa pamoja.

14.3. Jukumu la Ulinzi

Afisa wa Ustawi wa Jamii atakapoona mtoto anateswa, ananyanyaswa na wazazi wake, walezi wake au mtu yeyote mwenye wajibu wa kumwangukia mtoto anaweza kupeleka maombi maalum mahakamani kuomba mahakama itoe amri ya uangalizi wa mtoto asiteswe au kunyanyaswa kwa kipindi cha mwaka mmoja au mpaka pale atakapofikisha umri wa miaka kumi na nane (18).

Afisa Ustawi wa Jamii au mtu yeyote anayefaa au ndugu anaweza kupewa jukumu au amri ya kumwangukia mtoto asiteswe. Inaweza kuwa katika jamii wakati mtoto atabakia kuwa mikononi mwa wazazi wake au walezi wake.

Vivyo hivyo, Afisa Ustawi wa Jamii anaweza kupeleka maombi maalumu mahakamani kuomba mahakama itoe amri ya kumtoa mtoto nyumbani kwa wazazi wake au kwa walezi wake

wanaomtesa, kumnyanyasa au aliye katika mazingira yanayopelekea kumtesa na kumnyanyasa au aliye katika mazingira yanayopelekea kumtesa na kumnyanyasa kwa kipindi cha miaka mitatu au mpaka pale mtoto atakapofikisha umri wa miaka 18 ili mtoto yule apelekwe mahali ambapo atapata matunzo safi na salama kwa maslahi yake kwa muda huo.

Hali kadhalika, Afisa wa Ustawi wa Jamii anaweza kumjumuisha katika maombi yake mahakamani au katika mahakama, au mahakama inaweza kuongea katika amri yake, amri ya kumlazimisha mzazi au mlezi kulipa gharama za matunzo ya mtoto atakapokuwa ameondolewa mikononi mwao.

Baada ya Afisa ya Ustawi wa Jamii kufanikiwa kumuondoa mtoto katika mazingira hatarishi, atatafuta mahali salama pa kumlea na kumtunza mtoto kwa kuzingatia maslahi yake. Mahali

hapo panaweza kuwa;-

- a. Makazi ya watoto yaliyothibitishwa na mamlaka husika,
- b. Kwa mtu ambaye anafaa mwenye kuaminika;
- c. Kwa mzazi, mlezi anayefaa kama ilivyo katika taratibu za ulezi wa watoto chini ya sheria ya mtoto, au
- d. Nyumbani kwa babu au bibi wa mtoto, walezi ndugu au jamaa zake wa karibu wenye mwenendo mzuri wa kumsaidia mtoto.

14.4. Umuhimu wa Mtoto Kuwa Chini ya Uangalizi

Kama alivyoweka bayana na Sheria ya Mtoto, amri ya uangalizi wa mtoto anayeteswa na kunyanyaswa imewekwa kwa sababu zifuatazo;-

- a. Kumwondoa mtoto katika mazingira ambayo anapata shida au anapelekea kupata shida;
- b. Kumsaidia mtoto aishi maisha salama na kuwasaidia wale walioshindwa

kumlea vizuri wapate mafunzo mazuri ya malezi;

- c. Kupata nafasi ya kuangalia mazingira yaliyopelekea kupata amri ya kumtoa mtoto ili kuchukua hatua za kutatua tatizo sababisha kwa madhumuni ya kuondoa tatizo hilo na kumwezesha mtoto arudi katika jamii aliyokuwa anaishi.

14.5. Kuisha kwa Muda wa Uangalizi

Amri ya uangalizi wa mtoto inaweza kuondolewa na mahakama kwa kuzingatia maslahi ya mtoto baada ya watu au idara zifuatazo kufanya maombi mahakamani; -

- a. Mtoto kupatiwa mdhamini au mwangalizi wake,
- b. Afisa ustawi wa jamii,
- c. Afisa wa polisi,
- d. Mzazi, mlezi au ndugu wa mtoto, au
- e. Mtu yeyote mwenye jukumu la uzazi.

15. MAHAKAMA YA WATOTO

Sheria ya Mtoto inaanzisha mahakama ya watoto ikiwa ni pamoja na kutoa utaratibu wa uendeshaji wa Mahakama hiyo. Mahakama hii itajulikana kama Mahakama ya Watoto kwa ajili ya kusikiliza na kuamua mashauri yote yanayohusu watoto. Ili kuhakikisha kuwepo kwa mahali pa kuendeshea mashauri ya watoto, Mheshimiwa Jaji Mkuu kupitia Gazeti la Serikali atatenga au kutangaza namna au jinsi mahakama ya mtoto inaweza kuanzishwa kimiundo mbinu au kitaratibu katika maeneo yaliyokuwa yanatumika na mahakama za mwanzo na kuzifanya kuwa mahakama za watoto.

Mahakama ya watoto itakuwa na kazi ya kusikiliza mashauri yafuatayo; -

- a. Mashauri ya jinai dhidi ya mtoto,
- b. Maombi yanayohusu matunzo ya mtoto
- c. Kuamua juu ya Uangalizi na ulinzi wa mtoto.

Pamojanamashauritajwahapojuu,mahakama

ya watoto itakuwa na uwezo wa kusikiliza mashauri mengine kama itakavyoagizwa na sheria zingine. Sheria ya mtoto inasisitiza kuwa mashauri yahasuyo watoto yasikilizwe katika maeneo tofauti na maeneo yanayotumika kusikiliza mashauri ya watu wazima.

15.1. Utaratibu wa Kuendesha Mashauri ya Watoto

Utaratibu wa kuendesha mashauri ya watoto utatolewa na Jaji Mkuu wa Tanzania. Hata hivyo, utaratibu huo utazingatia mambo yafuatayo; -

- a. Kuhakikisha kuwa mahakama ya watoto inakaa mara kwa mara
- b. Mashauri ya watoto kundeshwa kwa siri, mbele ya wahusika pekee,
- c. Mashauri ya watoto yataendeshwa kwa njia rahisi isiyo rasmi, yaani isiyofungwa sana na taratibu za kisheria. Ikiwa ni pamoja na kutumia njia ya uchunguzi ili kumwepusha mtoto kuwa katika mazingira ya ushindani wa kisheria.

- d. Uwepo wa Afisa Ustawi wa Jamii unahitajika katika mashauri yote yamhusuyo mtoto;
- e. Kuwepo kwa haki ya kuwepo kwa mzazi, mlezi au mwangalizi wa mtoto,
- f. Mtoto atakuwa na haki ya kuwakilishwa na wakili pale anapopatikana au kuwezekana,
- g. Mtoto ataarifiwa juu ya haki yake ya kukata rufaa, na
- h. Mtoto atakuwa na haki ya kutoa maelezo na mawazo ya shauri lake kama maelezo ya utetezi, ushahidi n.k.

Shauri la mtoto isipokuwa shauri la mauaji litasikilizwa mara moja kwa muda wa siku moja na kutolewa uamuzi siku hiyo hiyo au ndani ya muda mwafaka ambao utazingatia maslahi ya mtoto

15.2. Wanaoruhusiwa Kuwepo wakati wa Uendeshaji Mashauri ya Watoto

Watu wafuatao wanaweza kuruhusiwa na mahakama ya watoto kuwepo katika shauri la mtoto: -

- a. Wahusikia wakuu katika shauri mfano, mawakili, mashahidi na watu wengine ambao wanahusika moja kwa moja na shauri la mtoto kwa mfano wazazi, ndugu, walezi au afisa wa ustawi wa jamii.
- b. Mtu yeyote ambaye mahakama itamruhusu kuwepo wakati wa shauri.

15.3. Dhamana

Mara tu mtoto atakapokuwa mikononi kwa polisi, ni budi kumpeleka mahakamani mara moja bila kuchelewa na baada ya hapo, afisa wa polisi aliyepewa jukumu hilo atamruhusu kuwa nje ya mahabusu kwa udhamini wa mzazi wake, mlezi ndugu au bila dhamana yeyote, isipokuwa tu pale ambapo ni kosa la mauaji, kuna mazingira hatarishi au pale afisa huyo anapokuwa na ushahidi kuwa

kuna mazingira hatarishi dhidi ya mtoto. Kama mtoto atakosa dhamana kutokana na mazingira tajwa hapo juu, basi afisa polisi atafanya kila awezalo kumtenganisha mtoto na mahabusu ya watu wazima.

15.4. Mtoto Anapopatikana na Hatia

Sheria ya Mtoto inazuia mtoto kufungwa kifungo chochote kama vile vifungo vya watu wazima. Badala yake mtoto anaweza kupewa adhabu ambazo zimetajwa katika sheria.

Sheria inatoa aina ya adhabu na matunzo kwa ajili ya kumrekebisha mtoto na kumrudisha katika mazingira ya uadilifu kama watoto wengine waadilifu.

Zifuatazo in aina ya adhabu au kemeo kwa mtoto; -

- a. Kupewa muda maalum wa kujirudi kupitia uangalizi wa mzazi, mlezi, ndugu, afisa ustawi wa jamii au mtoto yeyote aliyeamriwa kufanya hivyo na mahakama,

- b. Kulipa faini, fidia au gharama kwa kupitia kwa mzazi, mlezi au ndugu,
- c. Kupelekwa katika shule maalumu katika kipindi maalumu kwa ajili ya matunzo.

16. HITIMISHO

Sheria hii ya watoto imejaribu kuunganisha sheria zote za Tanzania zinazogusa maslahi ya mtoto kwa njia moja au nyingine. Pia sheria hii imezingatia kwa kiasi kikubwa miongozo na misingi iliyowekwa na mkataba wa kimataifa wa haki za watoto.

Norwegian Embassy

KITUO CHA SHERIA NA HAKI ZA BINADAMU (MAKAO MAKUU)

Jengo la Jaji Lugakingira,
S. L. P. 75254, Kijitonyama, Dar es Salaam - Tanzania
Simu: +255 22 2773038/48 **Nukushi:** +255 22 2773037
Barua Pepe: lhrc@humanrights.or.tz
Tovuti: www.humanrights.or.tz

KITUO CHA MSAADA WA SHERIA

Mtaa wa Isere - Kinondoni, S. L. P. 79633, Dar es Salaam - Tanzania
Simu/Nukushi: +255 22 2761205/6
Barua Pepe: legalaid@humanrights.or.tz

OFISI YA ARUSHA

Barabara ya Olerian, Olosiva, Kitalu Na. 116/5, Sakina kwa Idd,
S. L. P. 15243, Arusha – Tanzania **Simu:** +255 27 2544187
Barua Pepe: lhrcarusha@humanrights.or.tz

OFISI YA DODOMA

Kitalu na 22. Area D, S.L.P 2289, Dodoma, Tanzania
Simu/Nukushi: +255 262350050
Barua pepe: lhrc@humanrights.or.tz

